

III. ORSZÁGOS HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERV 2021-2027 KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉSE

KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

MEGBÍZÓ:

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

MEGBÍZOTT:

**BAY ZOLTÁN ALKALMAZOTT KUTATÁSI KÖZHASZNÚ NONPROFIT
KFT.**

MISKOLC, 2020. NOVEMBER 30.

Közérthető összefoglaló

Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT III.) az ágazat központi jelentőségű, a kapcsolatos döntéseket és tevékenységeket stratégiai időtávon meghatározó dokumentuma, melynek hatása messze túlnyúlik a hulladékgazdálkodás keretein: társadalmi, egészségügyi, gazdasági és természetesen környezetvédelmi vonatkozásai vannak. Mint ilyen, szoros kölcsönhatásban áll az európai uniós és a magyarországi azon irányelvekkel és stratégiákkal, melyek az említett területeken döntő mértékben befolyásolják nemcsak az elkövetkezendő időszakot, hanem annak környezeti szempontból kritikus mivolta következtében a szűkebb és tágabb értelemben vett társadalmunk jövőjét is.

Jelen Környezeti Értékelés dokumentuma a 2021-27-es időszakra, a hazai hulladékgazdálkodási szektorra megfogalmazott célok és az azokhoz kapcsolódó intézkedések várható hatásait elemzi, emellett az említett, kapcsolódó területekkel való integrált szemléletmód megnyilvánulásaként kitekintést nyújt az energetika, a településfejlesztés, a klíma- és természetvédelem alapidokumentumaival való kapcsolatokra is. A dokumentum környezeti vizsgálat eredményeinek összefoglalása mellett olyan a javaslatokat tartalmaz, amelyek egyrészt az OHT III. környezetre gyakorolt pozitív hatását kiemelik, másrészt pedig a kapcsolódó stratégiákkal való együttműködés hatékonyságát javítják. A KÉ és az OHT III. egymással párhuzamos készítése lehetőséget biztosított a visszacsatolásra: az elemzések során kidolgozott javaslatok révén az OHT III. egyes célkitűzéseinek és intézkedéseinek megfogalmazása a fenntarthatóság és a körforgásos gazdálkodás elősegítésére való tekintettel módosításra került.

A KÉ szakmai elemzéseinek eredményei az alábbi megállapítások révén összegezhetőek:

- Az OHT III - feljogosító feltételeknek való megfelelésével kapcsolatban megállapítható, hogy a dokumentum eleget tesz az Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERFA), az Európai Szociális Alap Pluszra (ESZA+) és a Kohéziós Alapra vonatkozó tematikus előfeltételei teljesülésének.
- Emellett egyrészt az európai uniós Hulladék Keretirányelvre (HKI) és az Országos Megelőzési Programra (OMP) vonatkozóan megállapítható, hogy az OHT III. az azokra való tekintettel, megfelelő mértékben került kidolgozásra, másrészt viszont fontos megjegyezni, hogy a stratégiai dokumentumok érvényességi időszakainak és előkészítésük ütemezésének különbözősége miatt a KÉ kidolgozása során nem volt lehetőség minden kapcsolódó dokumentum áttekintésére, így a kapcsolódási pontok teljeskörű felderítésére sem.
- Az OHT III. a hulladékgazdálkodási szektort a hulladékáramok keletkezésétől a gyűjtésen és az előkezelési tevékenységeken át egészen a hasznosításig, vagy az ártalmatlanításig komplex módon és megfelelő részletességgel jellemzi, helyesen azonosítja a hulladékok jövőbeli kezelésének kihívásait, és összességében megfelelő válaszokat ad azokra, egyedül a jövőben szükségessé váló kezelési kapacitások részletesebb meghatározásával kapcsolatban tapasztalható hiányosság a dokumentumban.
- Az OHT III. céljai és intézkedései sem a fenntarthatóságra, sem környezetre nem

fejtenek ki olyan hatást, mely egyértelműen kedvezőtlennek lenne minősíthető, megállapítható viszont, hogy hatékonyságuk és hatásuk kifejtésének közvetlensége tekintetében jelentős különbségek tapasztalhatók köztük:

- az ENSZ fenntarthatóság indikátoraira vonatkozó szempontokat vizsgálva megállapítható, hogy a célok pozitív hatása az iparra és termelésre, a fogyasztásra (SDG 9, 12), az egészségre és a városokra, településekre a legnagyobb (SDG 3, 11); illetve, hogy ezek a célok csak kismértékben járulnak hozzá a szegénység és az éhínség csökkentéséhez (SDG 1,2), a tengeri ökoszisztémák fenntartásához (SDG 14), illetve a globális partnerségben való szerepvállaláshoz (SDG 17);
- a körforgás indikátoraira vonatkozó szempontokat vizsgálva megállapítható, hogy az OHT III. célok hatásai közül kiemelkednek az újrafeldolgozási arányok javítására, az EU alapanyagokkal való önellátó képességére, a hulladékkeletkezés megelőzésére és a beruházásokra-munkahelyek megtartására és számuk bővítésére vonatkozó pozitívumok;
- a környezeti indikátorokra vonatkozó szempontokat vizsgálva megállapítható, hogy az OHT III. intézkedései minden hulladékáram tekintetében pozitív előrelépést jelentenek, főként a következő intézkedések révén realizálható környezeti előnyöknek köszönhetően: hulladéklerakók rekultivációjának támogatása, gyűjtőhálózatok kiépítése és fejlesztése, komposztálási kapacitások és technológiák fejlesztése, energetikai-hasznosító kapacitásfejlesztések, az anyagában hasznosításhoz szükséges feldolgozó kapacitások fejlesztése, a termékek szennyezőanyag tartalmának csökkentése.

Az OHT III. intézkedéseinek környezeti teljesítményének javítása, valamint a fenntartható fejlődés és a körforgásosság hulladékgazdálkodás eszközeivel való támogatása érdekében a KÉ dokumentum számos javaslatot fogalmaz meg. Ezek közül a legátfogóbb jellegűek a következők:

- az EU irányelvekben megjelenő célértékek elérésére vonatkozó derogációs lehetőségek kihasználásának alapvető támogatása helyett az OHT III. szakértői vizsgálatok elvégzésének kezdeményezése révén segítse elő az előírások közelebbi határidőre való teljesítésének gazdasági, műszaki és jogszabályi oldalról való vizsgálatát.
- hulladékok nyomonkövetésének digitalizáció- alapú átalakítása és fejlesztése érdekében az OHT III. kezdeményezze K+F+I jellegű előkészítési tevékenységek elvégzését a kapcsolódó rendszerek integrált figyelembevételével történő követelményspecifikáció létrehozása, a rendszer megvalósításának felügyelete, koordinálása és fejlesztése, valamint működésének folyamatos biztosítása érdekében.
- a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó ökocímke rendszerek támogatása mellett, a pénzügyi termékek ökocímke rendszere a kevésbé környezetterhelő beruházások iránti jelentős gazdasági motivációt jelenthet, ennek érdekében szakértői csoportok felállítása és bevonása révén az OHT III. segítse elő ennek hazai feltételrendszerének mielőbbi kidolgozását és a rendszer bevezetését.

Össességében megállapítható, hogy az OHT III. korszerű, szakmailag megalapozott alapidokumentum, melyre hatékonyan ráépíthetők a tervezési rendszer további elemei: az Országos Gyűjtési és hasznosítási Terv, az Országos Megelőzési Program, és az Országos Hulladékgazdálkodási Közzolgáltatási Terv is. Mindemellett fontos megjegyezni, hogy a jelen KÉ elemzéseinek kidolgozásával párhuzamosan megjelent, az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat tartalmi elemeinek (főként a visszavételi rendszerek bevezetése és a koncessziós működtetés) és az OHT III. intézkedéseinek összhangját a javaslat elfogadásának esetén biztosítani szükséges, s az esetleges változtatások mélységétől függően a KÉ elemzések felülvizsgálata is indokolt lehet.